

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

**ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΝΕΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ
ΡΑΔΙΟΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΖΩΝΕΣ 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100
MHz, ΚΑΙ 2500 MHz, ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΚΤΥΟΥ/ΩΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**

ΚΑΙ

**ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ
ΡΑΔΙΟΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ (MTN ΚΑΙ ΑΤΗΚ) ΣΤΙΣ ΖΩΝΕΣ 900 MHz, 1800 MHz,
ΚΑΙ 2100 MHz**

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ/ΣΧΟΛΙΩΝ

28 Φεβρουαρίου 2013

Η δημόσια διαβούλευση πραγματοποιήθηκε από τις 14.12.2012 μέχρι τις 30.01.2013. Σε αυτή συμμετείχαν 4 ιδιωτικές εταιρείες (Cablenet, MTN, Primetel, Kleos s.a.l.) ένας ημικρατικός οργανισμός (ΑΤΗΚ) και μια ανεξάρτητη αρχή (ΓΕΡΗΕΤ). Στο παρόν έγγραφο συνοψίζονται τα κυριότερα σχόλια που λήφθηκαν από τις εταιρείες/οργανισμούς.

Ε1. Θα σας ενδιέφερε να συμμετάσχετε στο Διαγωνισμό (Δ1); Συμφωνείτε με τις πρόνοιες και περιορισμούς του Διαγωνισμού (Δ1); Παρακαλώ τεκμηριώστε την απάντησή σας.

ΑΤΗΚ: Η Cyta δεν είναι νεοεισερχόμενος οργανισμός και δεν δικαιούται να συμμετάσχει. Σε ό,τι αφορά γενικότερα το διαγωνισμό Δ1, θέλουμε να επαναλάβουμε τη διαφωνία μας για χορήγηση τρίτης άδειας κυρίως για το λόγο ότι η χορήγηση τρίτης άδειας δεν θα βοηθήσει τον ανταγωνισμό αλλά αντίθετα θα οδηγήσει σε

περαιτέρω επιδείνωση της αγοράς τα αποτελέσματα της οποίας θα επηρεάσουν την ποιότητα των υπηρεσιών που απολαμβάνουν οι καταναλωτές,

Πιστεύουμε ότι πριν τη χορήγηση τρίτης άδειας θα πρέπει να γίνει οικονομική μελέτη των επιπτώσεων από την παροχή τρίτης άδειας από ανεξάρτητους μελετητές.

Σε σχέση με την τιμή εκκίνησης, είναι σημαντικό να καθοριστεί το ύψος το οποίο δεν θα δημιουργεί στρεβλώσεις στην αγορά. Ως εκ τούτου, στον καθορισμό του ύψους της τιμής εκκίνησης, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το ποσό που έχουν πληρώσει οι υφιστάμενοι παροχείς για εξασφάλιση του ίδιου φάσματος. Πέραν τούτου, η τιμή εκκίνησης θα πρέπει να αντανακλά και το δεδομένο ότι ο νεοεισερχόμενος παροχέας θα απολαμβάνει σειρά από πλεονεκτήματα, όπως τη δυνατότητα αξιοποίησης σε κάθε ζώνη κατευθείαν των νεοτέρων τεχνολογιών (Single RAN, 3G/HSPA, 4G κ.λ.π.), οι οποίες διασφαλίζουν πολύ χαμηλότερο συνολικό κόστος κτήσης για τον παροχέα (TCO-Total Cost of Ownership), τη δυνατότητα γρήγορης ανάπτυξης δικτύου μέσω του δικαιώματος συνεγκατάστασης ΣΒ με τους υφιστάμενους παροχείς, καθώς και τη δυνατότητα αξιοποίησης της εθνικής περιαγωγής για παροχή υπηρεσίας με σταδιακές και βέλτιστες επενδύσεις στο δίκτυο.

Cablenet: Ναι, αν και θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη χρονική στιγμή για προκήρυξη του διαγωνισμού είναι ιδιαίτερα άσχημη λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στην Κύπρο.

Πιστεύουμε ότι η αγορά των κινητών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΚΗΕ) δεν είναι κορεσμένη και υπάρχουν περιθώρια δραστηριοποίησης και τρίτου παρόχου κινητής τηλεφωνίας, τόσο από πλευράς διείσδυσης, όσο και από πλευράς περιθωρίου κέρδους.

Συμφωνούμε με την απαγόρευση των υφιστάμενων παρόχων κινητής τηλεφωνίας (ΑΤΗΚ και MTN) από το να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό Δ1, καθώς κατέχουν ήδη αρκετό εύρος φάσματος στις συχνότητες 900 MHz, 1800 MHz και 2100 MHz που συμπεριλαμβάνεται στον Δ1. Πιστεύουμε ότι το διαθέσιμο φάσμα στις συχνότητες αυτές θα πρέπει οπωσδήποτε να διατεθεί σε τρίτο πάροχο, είτε τώρα είτε στο μέλλον, για περαιτέρω ενδυνάμωση του ανταγωνισμού.

Όπως έχουμε αναφέρει πιο πάνω στην παρούσα χρονική στιγμή επικρατούν στην γενικότερη οικονομία της Κύπρου ιδιαίτερα αρνητικές οικονομικές συνθήκες, που δυσκολεύουν ιδιαίτερα την ανεύρεση κεφαλαίων και μειώνουν παράλληλα αισθητά την αξία των οποιωνδήποτε επενδύσεων στην Κύπρο. Για τον λόγο αυτό πιστεύουμε

ότι, εάν προχωρήσει ο διαγωνισμός Δ1, θα πρέπει η κατώτατη τιμή (reserve price) απόκτησης του φάσματος να είναι αρκετά χαμηλή έτσι ώστε να υπάρχει κάποια δυνατότητα να αποκτηθεί το εν λόγω φάσμα από ένα δυνητικό καινούριο πάροχο με κάποια λογική πιθανότητα ανάκτησης του κόστους του.

MTN: We disagree with the award process that aims to create a third provider without any justification or competition assessment. MTN has provided an assessment on why a third entrant will be to the detriment of the consumers rather than assisting the promotion of competition. To that end, we have submitted a market analysis in May 2009 undertaken by our consultants Frontiers Economic to which you have not responded; DEC has also not provided its own the proposed consultation as your obligation in accordance with Framework and the Authorization Directives and the RSPP.

Below we briefly summarize our view on the market as it has been presented in numerous cases before the authorities.

Cyprus Market

The Cyprus mobile market continues to grow with the 2 mobile operators, Cyta and MTN competing fiercely, with market shares of 66% and 32.8% respectively as on December 31, 2012. Primetel has entered the market as an MVNO in May 2011 showing a market share of 1.2%. Market penetration is at 135%. The average EU penetration rate is 127% as of October 2011. Cyprus stands at the top end of the EU average in comparison with other European countries as appears in the official reports of the European Commission.

Both network operators have 2G and 3G licenses and provide full range mobile voice and broadband services with completed network developments MTN having a clear advantage on mobile broadband as we have rolled out HSPA+ 21.6 in March 2012 having a geographical coverage of 26.16% and population coverage of 63.86% whereas our UMTS coverage is 60% and 86% respectively. The efficient granting of rights of way to enable roll-out has been a key issue for MTN and an area where due to the legal gap that existed MTN suffered delays in being able to achieve its targets and to be able to migrate subscribers from roaming to its network exclusively. As you know the problems faced in terms of installing masts has prompted the EU Commission to commence proceedings against Cyprus before the European Court of Justice which tremendously influenced the mere change in the framework which yet

is not satisfactory to fully allow the deployment of ultra-fast mobile broadband services.

MTN provide services including converged fixed-mobile services, mobile payments, mobile broadband services, converged services, mobile banking and M-commerce, telecare and e-health solutions.

Cyprus in terms of retail prices, and in spite the late introduction of competition in the market, has the lowest mobile price per minute of voice communication in the EU as per EC reports. Cyprus also has the lowest wholesale termination rate among all the EU countries, being 1,81 Eurocents/min the European average being at 3,87 in October 2011 (8.55 Eurocents/min in October 2008 whereas Cyprus was at 2.1 Eurocents/min).

Impact of additional licensing

Competition in markets is generally thought to lead to increases in consumer welfare, arising through reductions in the prevailing level of prices, increased quality and range of services. As such, telecommunications sector authorities generally have as a guiding principle the promotion of competition in relevant markets. Indeed, promoting competition in telecommunications markets is a key principle of the European Regulatory Framework for Electronic Communications and of the RSPB programme. As mentioned above, competition in the sector is generally speaking unrestricted save in areas where there are limited resources involved such as spectrum.

Given the generally accepted benefits of competition, sector regulators in a number of jurisdictions (both within and outside the EU) have taken the view that licensing additional mobile network operators will enhance consumer welfare, on the basis that licensing additional players will increase competition. For example, licensing a second MNO in order to remove monopoly provision of mobile telecommunications services could be expected to increase competition in the market. In Cyprus, a second MNO was licensed in December 2003, thus bringing to an end Cyta's monopoly position in the market.

It may not, however, always be the case that increasing the number of players in a sector will increase effective competition in that sector or provide sustainable competition in the long term. Indeed, as described in the remainder of this section, we consider that there are reasons why licensing now an additional MNO to enter the

Cyprus market, or enabling MVNO entry, may not enhance the actual competitive pressure in the market.

Potential benefits of competition

Strong competition in a given market is expected to increase consumer welfare as prices fall towards cost and firms introduce innovations and seek efficiency improvements. Where entry is constrained by a licensing regime, a regulator could, by issuing additional licences, increase the number of players in the sector, thus potentially leading to an increase in the intensity of competition in the market. In the case of mobile markets, this could lead to:

- consumers benefiting from lower prices for mobile services;
- improvements in the quality of services offered to consumers; and
- increased innovation in the mobile sector, leading to a greater range of products and services on offer.

However, there may also be some costs to issuing additional mobile licences. The primary cost is the possible loss of economies of scale (or unnecessary inefficient replication of infrastructure) that might arise from additional entry into the mobile sector. Should the entry of additional players into the sector result in a reduction in the economies of scale enjoyed by the existing mobile operators this could lead to an increase in the average cost of mobile services (all other factors being constant). This may have a detrimental impact on the operators and, ultimately, on consumers. In addition, it is possible that in practice, under certain circumstances, entry could actually weaken existing competition against a dominant provider.

In determining whether it is appropriate to issue additional licences, it is therefore important for a regulator to consider both the costs and benefits of market entry, rather than assume that entry, if it occurs, will always necessarily improve social welfare. As we have indicated the public consultation documents provides no absolutely analysis on:

- the current level of competition in the sector with concrete analysis;
- the current progress of the state towards the implementation of the Digital Agenda targets;
- the scope for entry (i.e., the potential scale of any price reductions following entry and the potential ability of new entrants to build market share); and

- the link between the number of operators and the level of competition.

The scope for entry

The impact that entry will have on the market, and hence ultimately consumers, will depend on the scope that exists for entry. Where this scope is limited, such that the new entrant could reasonably be expected to struggle to establish its position in the market, its entry is unlikely to have a significant beneficial impact on competition (at least on the market as a whole). Indeed, it is possible that such entry might have a disruptive effect on the development of effective competition. This may be the case when considering entry in already relatively mature markets such as Cyprus. There is less evidence that further entry has a significant impact on consumer experiences in more mature markets, particularly where prevailing price levels are already relatively low. The extent to which further entry into the sector will enhance effective competition in the Cyprus mobile market is linked to the scope for entry. In particular, the less is the scope for entry, the less impact any entry may have on promoting effective competition.

The scope for entry is likely to be relatively limited, as a result of:

- The already relatively high levels of mobile penetration in Cyprus, hence making it relatively more difficult for a new entrant to attract customers; and the parallel existence of 3 MVNOs;
- The already low price levels for mobile services in Cyprus; and
- The relatively small population and geographic size of Cyprus and the financial crisis that is limping the economy and the global trend for consolidation;
- users of mobile telephony services in Cyprus enjoy high quality mobile services;
- the uncertainty on the regime and treatment at the occupied part of Cyprus
- the intentions of the market to invest further and achieve the policy goals of the European Commission of promoting infrastructure based competition to the benefits of consumers and business and overall societal welfare.

The impact of licensing additional players in relatively small telecommunications markets has also been recently considered in a paper by Symeou, "Does smallness affect the liberalisation of telecommunications? The case of Cyprus". The paper finds

that the relative size of a country affects the perceived success of liberalisation, with incumbents tending to retain higher market shares than their counterparts in larger countries, and the minimum efficient scale for an operator in a small economy potentially relatively high compared to overall demand. As such, Symeou concludes that in telecommunications, "the notion of competition as an end to itself, denoted by the number of alternative operators and the decline in the incumbent's share, appears to be less relevant to liberalisation success ... small economies can expect to achieve comparable outcomes to large economies by allowing only a few operators in their markets".

It is worth repeating here, that the scope of this super auction is quite unclear.

The current financial climate

The global economy is at turmoil, with unprecedented events taking place in the banking sector. Debt refinancing will place an increasing burden on operators' financial resources as funding issues will not be resolved until the banking sector is recapitalized depriving operators of the capital investment needed for new networks or upgrades to networks infrastructure. Most of the operators are already experiencing difficulty in obtaining financing. Many network upgrades may be delayed due to lack of available credit.

Cyprus economy is facing unprecedented events as is in the edge of bankruptcy with state not being able to finance its activities and the banking sector awaiting state aid to recapitalise and consolidate. The long awaited state aid package of 17 billion euros is delayed as the state reforms have not been agreed yet between Cyprus government and the tripartite committee led by the European Commission with the European Central Bank and the International Monetary Fund. The market is at standstill as fear has dominated the consumers seeing negative effects especially in the retail and real estate sector which are recording decreases in volumes and revenues on a constant basis.

Consolidation is the dominant theme

Consolidation is the long awaited phase of telecommunications as there are no more low hanging fruits. The financial times wrote in 2011 "Mobile operators push for mergers to survive" while illustrating trends in the European and global market below.

On the same article of Financial Times it is quoted:

“Sean Williams, group director of strategy, policy and portfolio at BT, who previously worked for the UK regulator Ofcom, says: “The number of operators in the UK mobile market is an artificial construct of regulation. Left alone, that market would probably head towards just two operators. You certainly do not want to be the fourth player in that market. Regulation of the mobile market needs to reflect the fundamental economics of that market.”

We would also notice that the trend or to put it better the economics of the market have been also recognized by the chief technology Commissioner as it publicly admitted that consolidation is the way forward “Having a few pan-European operators that are strong in the cross-border market would not necessarily be bad for competition,” said Kroes, adding that protecting consumers was about more than just ensuring a given number of operators in each country. “It can make sense ... and be good for investment and innovation”.

In clearing the H3G/Orange Austria acquisition in late 2012, Joaquín Almunia, the present European Commissioner for Competition, echoed this sentiment but with an important caveat: “I am aware that these new technologies require significant investments and – as you know – I will always support innovation. I think consolidation at E.U. level, especially across national borders, can be a good thing if it brings new services, more choice and lower prices to customers.”

In the UK the T-Mobile and Orange (the British mobile units of France Télécom and Deutsche Telekom), merger in 2010 led to the creation of what is now known as Everything Everywhere which led to the reduction of U.K. mobile operators from 5 to 4. O2 U.K., a unit of Telefónica of Spain, and Vodafone said that they would place their network grids into a joint venture to save operating costs and reduce the expense of building an LTE network. The move comes partly as a response to the merger in 2010 of Orange and T-Mobile, which created EE, now the largest mobile operator in Britain.

Others may soon join the trend. In Germany (with a population of more than 82 million), the No. 3 and No. 4 mobile operators — O2 Germany, a unit of Telefónica, and E-Plus, owned by KPN of the Netherlands — are investigating merger or sale options for their carriers, which for years have failed to make significant inroads against their larger rivals, T-Mobile and Vodafone. In Canada, Telus and Bell have formed an agreement to overlay their EVDO networks with a joint HSPA network by 2010 that will more efficiently prepare for an LTE migration expected between 2011

and 2012. Similarly, in Sweden, Tele2 and Telenor built the LTE network together through their network-sharing joint venture, Net4Mobility.

Cyprus network peculiarities

The operation of two illegal mobile networks (TELSIM and Turkcell) offering services with apparently approximately 129 000 subscribers in the occupied part of Cyprus has been completely ignored in the proposed consultation document.

As we have stated in numerous times, the revenues of MTN have been already jeopardised and cannibalised by the existence of the two networks in the occupied part and the absence of any formal or informal mechanism in regulating interferences. Areas such central Nicosia, Larnaca airport and others have been heavily affected by unsolicited and illegal coverage/interference without any means of protection to MTN. The same issue is also obliging us to constant alteration of frequencies and channels thus adding an administrative and operational burden.

It would seem to us that whilst the negotiations for the Cyprus problem are ongoing, it might be prudent to wait before taking any decisions on an MNO in that following a solution of the Problem the Cyprus market might have anything from 2 to 4 to 5 MNOs and MVNOs affecting the allocation of spectrum and economic viability and ability to compete effectively.

Conclusions

1. In the Cyprus market the three players are competing in a highly saturated market (with penetration significantly in excess of 100% and offering retail prices which are among the lowest in the EU. Thus, although the market is still in a period of transition from a monopoly to a fully competitive market, consumers in Cyprus benefit from some of the lowest prices in the EU and have available to them a similar range of products and services as those in mature and more competitive markets. Entry would not be beneficial to the consumers. There is no evidence to support an assertion that a 3rd entrant would be able to compete more vigorously. In the short term it could also impact adversely on investment in networks in the island, through increases in (average) costs.
2. There have been no signs of collusion in the mobile market. On the contrary, it seems that the existing operators are competing vigorously at arm's length.

MVNO's are allowed hence competition on services is unlimited. By now, there are three operating MVNOs.

3. MTN has established itself as a viable competitor to Cyta. However, its progress in the market has been delayed following legal disputes regarding mast installation, whilst the already relatively mature nature of the market has also affected its ability to gain quickly a significant customer base.
4. The EU and Cyprus framework provides the necessary discretion, within specified criteria, for the Ministry of Communications and Works, in conjunction with the OCECPR, to examine the award of a 3rd mobile network operator licence. However, as described further MNO entry is unlikely to be in the public interest, or the interests of consumers. Rather, there is a very high risk that, in the current circumstances of the Cyprus market, entry would strengthen, rather than weaken, the position of the dominant operator, Cyta. The legal opinion of Antys Triantafyllides LLC submitted to the Ministry of Communications and Works on the 30 July 2012 supports such argumentation.
5. The current financial climate is such that has impacted the revenues of the current market players and will affect plans for new investments.
6. The existence of two unlicensed networks in the occupied part of Cyprus may need to be accommodated as part of the settlement of the Cyprus problem being sought in the current negotiations. This may result in two additional mobile network operators appearing "overnight" on the Cyprus market. This is likely to have an impact on the mobile market as a whole and the prospects of MTN, as the smaller player and any new entrant, if one is licensed.
7. We therefore reach the conclusion that on balance, the foreseeable risks arising from additional entry in the market outweigh any possible benefits.

Primetel: Η Primetel ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στο Διαγωνισμό (Δ1) νοουμένου ότι ο Διαγωνισμός και ο σχετικός Πλειστηριασμός θα χαρακτηρίζονται από νόμιμες και διαφανείς διαδικασίες και οι πρόνοιες τους, οικονομικές και άλλες, θα συνάδουν με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες και Κανονισμούς και θα επιτρέπουν τη βιωσιμότητα του επιχειρηματικού πλάνου και την ανάκτηση της απαιτούμενης επένδυσης σε εύλογο χρόνο.

Όσον αφορά στις πρόνοιες και περιορισμούς του Διαγωνισμού (Δ1) διαφωνούμε με τη χρονική προθεσμία των πέντε (5) ετών που δίνεται στο νεοεισερχόμενο οργανισμό που θα αποκτήσει δικαίωμα χρήσης φάσματος στη ζώνη των 900 MHz για να ιδρύσει και να λειτουργήσει ευρυζωνικό κινητό δίκτυο (3G ή/και 4G), που θα καλύπτει γεωγραφικά το 75% των περιοχών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η MTN η οποία δραστηριοποιείται στην αγορά τα τελευταία οκτώ (8) και πλέον χρόνια με μόνο ανταγωνιστή της την ΑΤΗΚ έχει καταφέρει μέχρι σήμερα γεωγραφική κάλυψη με δίκτυα 2G και 3G/UMTS σε ποσοστά 90% και 60% αντίστοιχα. Επιπλέον η καθυστέρηση της Κυβέρνησης στην πλειοδότηση επιπρόσθετης άδειας κινητής τηλεφωνίας από το 2009 μέχρι και σήμερα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ποσοστών διείσδυσης στην κινητή τηλεφωνία στο 133% καθιστώντας την δραστηριοποίηση στην αγορά του οποιουδήποτε νεοεισερχόμενου παρόχου πολύ δύσκολη.

Με τα δεδομένα αυτά και την βαθειά οικονομική κρίση που επικρατεί στην Κύπρο αναμένεται ότι ο νεοεισερχόμενος πάροχος θα έχει πολύ πιο αργό και χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης απ' ό,τι είχε η MTN από την είσοδο της στην αγορά μέχρι και σήμερα και επομένως οι υποχρεώσεις του νεοεισερχόμενου παρόχου ως προς την γεωγραφική κάλυψη θα πρέπει να τροποποιηθούν ως ακολούθως: ο νεοεισερχόμενος πάροχος να καλύψει τις αστικές περιοχές εντός πέντε (5) ετών από την χορήγηση της άδειας και τα επόμενα πέντε (5) χρόνια να επεκτείνει την κάλυψη του δικτύου του συνολικά στο 75% των περιοχών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επιπλέον μέχρι η γεωγραφική κάλυψη του δικτύου του νεοεισερχόμενου παρόχου να φτάσει το 75% των περιοχών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας θα πρέπει να υποχρεούνται οι υφιστάμενοι παρόχοι να προσφέρουν υπηρεσίες εθνικής περιαγωγής για να μπορεί ο νεοεισερχόμενος πάροχος να παρέχει υπηρεσίες σε όλη την Κύπρο.

Ε2. Θα σας ενδιέφερε να συμμετάσχετε στο Διαγωνισμό (Δ2) και ποια ζώνη θα επιθυμούσατε να αποκτήσετε; Συμφωνείτε με τις πρόνοιες και περιορισμούς του Διαγωνισμού (Δ2); Παρακαλώ τεκμηριώστε την απάντησή σας.

ΑΤΗΚ: Θα μας ενδιέφερε να συμμετάσχουμε στο Διαγωνισμό (Δ2) σε διάφορες ζώνες, βάσει μελέτης αναγκών που θα διεξαχθεί. Σε σχέση με τις πρόνοιες του Διαγωνισμού (Δ2), σημειώνουμε ότι αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο απόκτησης φάσματος και ανάπτυξης δικτύων από υπερβολικά μεγάλο αριθμό παροχέων, πέραν αυτού που θα ήταν χρήσιμος για διασφάλιση του ανταγωνισμού, με παράλληλες πολλαπλές επενδύσεις και που δυνατόν να θέσει σε αμφιβολία τη βιωσιμότητα όλων των παροχέων, με αρνητικό αντίκτυπο στο επίπεδο υπηρεσιών στους τελικούς χρήστες.

Θεωρούμε λανθασμένο το ότι όσοι παροχείς δεν εξασφάλισαν φάσμα 800 και/ή 900 MHz δεν θα έχουν καμιά υποχρέωση γεωγραφικής κάλυψης και πιστεύουμε ότι χρειάζεται να μπου κριτήρια γεωγραφικής κάλυψης και για αυτούς τους παροχείς.

Cablenet: Ναι, αν και θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη χρονική στιγμή για προκήρυξη του διαγωνισμού είναι ιδιαίτερα άσχημη λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στην Κύπρο.

Αν αποτύχει ο διαγωνισμός Δ1, θα ενδιαφερθούμε για τον διαγωνισμό Δ2. Είναι πρόωρο να καθορίσουμε ποια/ες ζώνη/ες θα επιθυμούσαμε να αποκτήσουμε καθώς για να παρθεί μια τέτοια απόφαση θα πρέπει να προηγηθεί μια εκτεταμένη τεχνοοικονομική μελέτη, πράγμα που δεν έχουμε πράξει ακόμη λόγω του περιορισμένου χρόνου που έχει δοθεί για απάντηση στη δημόσια διαβούλευση. Σίγουρα όμως πρόθεση μας είναι να προσφέρουμε πλήρες φάσμα υπηρεσιών ΚΗΕ τελευταίας γενιάς (συμπεριλαμβανομένου και LTE/4G).

MTN:

Digital Dividend

The Digital Dividend spectrum is ideal for mobile broadband because it is at a lower frequency than the current mobile broadband spectrum and requires fewer base stations to cover the same geographic area. This lowers deployment costs and allows operators to provide broader, more affordable rural coverage as well as sufficient capacity for broadband services. By allocating a portion of the spectrum for use by mobile broadband, governments can help bridge the digital divide. To accommodate

the accelerating growth in mobile broadband, the right spectrum is needed. For densely populated urban areas, high-capacity bands above 1GHz can be used. However, in order to cover rural areas with mobile broadband, lower frequencies with better propagation characteristics are vital. It is approximately 70 per cent cheaper to provide mobile broadband coverage at frequencies around 700/800MHz than to use the 3G frequencies at 2100MHz. Access to Digital Dividend spectrum is a requirement for mobile operators to deliver broadband in rural areas. Such areas are typically underserved by fibre and ADSL solutions, and mobile is able to connect homes and businesses that previously had no access to broadband internet. The enormous consumer benefits of broadband are shown in data such as the World Bank analysis of 120 countries. The World Bank (2009) has estimated that a 10% increase in broadband penetration would yield a 1.21 and 1.38% increase in GDP growth on average for high income and low/middle-income countries respectively . This means networks can be rolled out quickly and cost-effectively, bringing cheaper services to consumers.

The market has grown from two deployed HSDPA networks in 2006 to over 420 by August 2012 with an additional 190 HSPA+ networks offering speeds up to 84.4Mbps (with appropriate access to spectrum). Operators are now looking to the Digital Dividend to deploy the next generation of mobile technologies, LTE, with 21 already deployed and nearly 60 planned. Consumer take up of mobile broadband services is fastest growing ever, from a mere few thousand in 2006 to over a billion connections¹ in mid-2012.

A key consideration in the discussion of the Digital Dividend is clearing legacy services meaning the broadcasting services. The digital switchover took place in Cyprus but remains used for analogue TV in the occupied part of Cyprus. As we have developed in Question 3 the usage of the spectrum remains unclear and it is for the state to provide some certainty before any auctioning takes place.

Hence, we do not currently agree with the auctioning of the digital dividend unless we have provided a thorough explanation on the interoperability of the two systems as well as the required certainty and protection in terms of resolving interference issues.

2100MHz

MTN holds abundant 2100 MHz and will not be interested in acquiring more. We would reiterate our argumentation on Question 1 in auctioning the specific band.

2500MHz

For the 2.5-2.6GHz band, there is a long list of possible candidate uses, including various mobile technologies (UMTS, HSPA, LTE), WiMAX, mobile TV (MBMS) and wireless video cameras. However, amongst these, only LTE and WiMAX stand out as prime candidates for this band, on the basis of value. The 2.6GHz band has been identified as highly suitable for expanding capacity and offering high-speed services in densely populated urban areas, where limited signal propagation (relative to other, lower frequency, cellular bands) is not a problem. By contrast, enthusiasm for deploying WiMAX to provide wireless broadband in European markets has diminished. WiMAX has, however, been widely deployed in emerging markets, notably in Asia, where fixed broadband availability is limited.

The regulatory intention is not provided at all and similarly we would require an assessment of the possibilities of the band and also the justification on the proposed caps.

We do not agree with the proposed auctioning of the band at the moment as we have indicated in the response of Auction 1 for the third license. The auction shall also be subject to the availability of the digital dividend as explained in Question 3.

Our comments on LTE are also applicable for this band.

Primetel: Η Primetel ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στο Διαγωνισμό (Δ2) νοουμένου ότι ο Διαγωνισμός και ο σχετικός Πλειστηριασμός θα χαρακτηρίζονται από νόμιμες και διαφανείς διαδικασίες και οι πρόνοιες του, οικονομικές και άλλες, θα συνάδουν με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες και Κανονισμούς και θα επιτρέπουν τη βιωσιμότητα του επιχειρηματικού πλάνου και την ανάκτηση της απαιτούμενης επένδυσης σε εύλογο χρόνο.

Kleos s.a.l: We would like to further assert that we are able to utilize the 2010-2025MHz band in order to implement our project.

Ε3. Πιστεύετε ότι στη ζώνη των 800 MHz μπορούν να αναπτυχθούν δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών (εξαιρουμένων δικτύων τηλεοπτικών εκπομπών) έχοντας υπόψη την παρατηρούμενη λειτουργία παράνομων τηλεοπτικών (αναλογικών) σταθμών στα κατεχόμενα; Παρακαλώ τεκμηριώστε την απάντησή σας.

ΑΤΗΚ: Ναι, νοούμενου ότι θα επιλυθούν τα προβλήματα παρεμβολών από τη λειτουργία παράνομων σταθμών στα κατεχόμενα. Εισηγησή μας είναι να καθυστερήσει η πλειοδότηση του συγκεκριμένου φάσματος, μέχρι να ξεκαθαρίσει το θέμα αυτό. Η ύπαρξη παράνομων εκπομπών στη ζώνη αυτή αυξάνει την πιθανότητα προβλημάτων και μειώνει τη δυνατότητα αξιοποίησης από τους παροχείς, αυξάνοντας το επιχειρηματικό ρίσκο.

Cablenet: Στο παρόν στάδιο όχι. Πιστεύουμε ότι η ανάπτυξη δικτύων ΚΗΕ στη ζώνη αυτή πρέπει να αναβληθεί μέχρι να λυθεί το συγκεκριμένο πρόβλημα.

Θεωρούμε ότι λόγω της μεγάλης διαφοράς στην ισχύ εκπομπής (κάποια kW στην περίπτωση των τηλεοπτικών σημάτων σε σχέση με μερικές δεκάδες W στην περίπτωση της κινητής τηλεφωνίας) θα υπάρχουν σοβαρές παρεμβολές στις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας που θα λειτουργήσουν τόσο σε περιοχές κοντά στην γραμμή καταπαύσεως του πυρός, όσο και ενδεχομένως σε περιοχές πιο μακριά. Το πρόβλημα καθίσταται ακόμη πιο έντονο λόγω της διεισδυτικότητας και της εμβέλειας που έχουν οι εκπομπές στη συγκεκριμένη ζώνη συχνοτήτων.

Σημειώνουμε εδώ και το πιθανό πρόβλημα (που έχει επισημανθεί και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο) για πιθανές παρεμβολές σε καλωδιακά δίκτυα και τηλεοπτικό εξοπλισμό που εξακολουθούν να λειτουργούν στο φάσμα των 800 MHz.

MTN: As we have indicated above, the operation of two networks in the occupied part of Cyprus using the same frequencies coupled with the absence of any formal or informal coordination of the relevant authorities is imposing certain difficulties that exist from day one of our operations. The issues are mainly twofold:

- On the technical side, there are many instances where interference is caused especially on the areas close to the "green line" with us having no means of resolving the matter. In any other instance of interference the normal route is resolution via the respective Ministries of Communications and Works not being applicable or available in the case of the networks in the occupied Cyprus.

- Further, the two networks are strategically targeting certain areas aiming to capture roaming traffic. This has been identified mainly in the areas of Nicosia city center and Larnaca airport.

On the consultation document reference is made to actions being taken by the government to resolve interference issues with assistance of the International Telecommunications Union and the European Union without any other information on the matter.

We are of the opinion that the consultation document shall be having a detailed and thorough analysis of the actions that are taken and the envisaged result having in mind that DEC is not intending to use the explicit derogation on authorizing the 800MHz band but proceed now with licensing.

Therefore, we do not agree with the licensing of the digital dividend without the government providing legal and technical certainty on the actual capability of using the spectrum and also on the means of resolving any future disputes. As stated above, the consequences of this ad hoc situation in Cyprus have been cannibalizing our network integrity and revenues in all other bands hence you may estimate that the problem will be much higher in the 800MHz band. Clear, realistic and consistent rules from government are needed that will be established by a cross-border agreement.

Primetel: Η δραστηριοποίηση τηλεοπτικών (αναλογικών) σταθμών σε περιοχές που δεν ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία στη ζώνη των 800MHz και η μεγάλη πιθανότητα πρόκλησης παρεμβολών στο δίκτυο που τυχόν αναπτυχθεί, καθιστούν αδύνατη κατά τη γνώμη μας την αδειοδότηση της ζώνης έναντι τελών στα πλαίσια του προτεινόμενου Διαγωνισμού. Το ρίσκο που θα συνοδεύει την επένδυση αποτελεί ανατρεπτικό παράγοντα για την ανάπτυξη δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών στη ζώνη αυτή.

Υπό τις συνθήκες θεωρούμε ότι η ζώνη αυτή θα πρέπει να αδειοδοτηθεί ατελώς στα πλαίσια διαδικασίας που θα αποφασιστεί από την αρμόδια αρχή για σκοπούς ανάπτυξης νέων τεχνολογιών και καινοτόμων δικτύων και υπηρεσιών δίνοντας κίνητρο στους παρόχους να επενδύσουν στην ανάπτυξη τέτοιων δικτύων. Επιπλέον οι παρόχοι που θα αδειοδοτηθούν να υποχρεούνται να παρέχουν πρόσβαση σε οποιοδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο πάροχο.

E4. Συμφωνείτε με την αδειοδότηση της υποζώνης 2570-2620 MHz για τη λειτουργία συστημάτων TDD και των υποζωνών 2500-2570 MHz και 2620-2690 MHz για τη λειτουργία συστημάτων FDD;

ΑΤΗΚ: Συμφωνούμε με την εν λόγω αδειοδότηση, με επιφύλαξη για τη λειτουργία συστημάτων TDD, αφού στο παρόν στάδιο η ζώνη 2570-2620MHz χρησιμοποιείται μόνο σε πολύ μικρό αριθμό δικτύων, κυρίως εκτός Ευρώπης.

Cablenet: Θεωρούμε ότι η αδειοδότηση φάσματος για τεχνολογίες FDD και TDD στην ζώνη των 2500 MHz είναι πρόωρη. Πιστεύουμε ότι η τεχνολογία (ιδιαίτερα των συσκευών) δεν είναι ακόμη ώριμη για εμπορική ανάπτυξη. Επίσης, η τεχνολογία TDD συνήθως χρησιμοποιείται για αναβάθμιση υπηρεσιών δεδομένων, που στο παρόν στάδιο δεν είναι αναγκαία λόγω της σχετικά χαμηλής κίνησης που υπάρχει στα υφιστάμενα δίκτυα.

MTN: Our argumentation in Question 1 and 2 applies.

Primetel: Συμφωνούμε.

E5. Ζητούνται σχόλια, με σχετική τεκμηρίωση, σχετικά με τις υποχρεώσεις γεωγραφικής κάλυψης και τους στόχους της ψηφιακής στρατηγικής.

ΑΤΗΚ: Ειδικά στο φάσμα των 800 MHz, όπου υπάρχουν προβλήματα παρεμβολών από τα κατεχόμενα, δεν θα είναι εφικτό να ικανοποιηθεί η υποχρέωση γεωγραφικής κάλυψης για τεχνολογίες 4G. Το ίδιο θα ισχύει και για τους στόχους της ψηφιακής στρατηγικής, αν θα αφορά μόνο τεχνολογίες 4G. Θα πρέπει να αφεθούν οι παροχείς να αναπτύξουν τα δίκτυα αυτά σύμφωνα με τα επιχειρηματικά τους πλάνα και, εν πάση περιπτώσει, η υποχρέωση γεωγραφικής κάλυψης να μην υπερβαίνει το 75% που έχει τεθεί και για τον νεοεισερχόμενο παροχέα.

Τυχόν επιβολή ιδιαίτερα αυστηρών υποχρεώσεων γεωγραφικής κάλυψης 3G/4G, θα επιφέρει επιπλέον κόστος, το οποίο εν μέσω οικονομικής κρίσης θα μετακυληστεί στους τελικούς χρήστες και θα υπονομεύσει την κερδοφορία των παροχέων, με αμφίβολο όφελος από πλευράς εξυπηρέτησης των στόχων της ψηφιακής στρατηγικής. Απαιτείται ρεαλιστική εξισορρόπηση των διαφορετικών μέτρων στα πλαίσια του στόχου 1 της ψηφιακής στρατηγικής (σύνδεση της Κύπρου), σε σχέση με τη διασφάλιση ευρείας κάλυψης από τη μια και μείωσης των τιμών από την άλλη.

Cablenet: Η υποχρέωση γεωγραφικής κάλυψης των νεοεισερχομένων θα πρέπει να είναι χαλαρή και όχι μεγαλύτερη από την αρχική των υφιστάμενων παρόχων (ΑΤΗΚ και ΜΤΝ), τόσο για συχνότητες που θα αποκτηθούν από τον διαγωνισμό Δ1 όσο και από τον Δ2. Μόνον έτσι θα υπάρξει ενδιαφέρον και θα έχει λογικές πιθανότητες επιτυχίας ένας τρίτος πάροχος.

Για τους υφιστάμενους παροχείς οι υποχρεώσεις γεωγραφικής κάλυψης θα πρέπει να αυξηθούν εφόσον τους διατεθεί επιπρόσθετο φάσμα από τον διαγωνισμό Δ2.

MTN: The overall obligation of DEC while imposing requirements is that those are objectively justified in relation to the network or service concerned, non-discriminatory, proportionate and transparent.

Coverage requirements

Spectrum being the main fuel for the promotion of digital economy it is commonly used that coverage obligations will serve as means to ensure the availability of broadband networks and services. Obligations can be set in a number of ways depending on the scope behind setting those and the means to define and measure such performance.

In most of the cases the obligations are either related to geographical or population coverage or even a hybrid model for example a remote rural area with low penetration of networks and services. Obligations to be valuable need to have a detailed and clear mechanism as a means of monitoring of compliance. Similarly, the effect of non-compliance has to be clear and enforceable.

A final general comments on the coverage requirements especially in relation to the speed proposal is that a widely developed radio network does not alone guarantees a robust reliable high speed mobile network unless the necessary backhaul capacity is existent. The latter being particularly more important for LTE deployments. The main backhaul options are the following:

- Microwaves links which are of limited capacity and are highly costly due to high microwaves fees paid to DEC. Said that, we would welcome a position on reducing such fees assisting the developments of mobile broadband in the market.

- Fiber deployments – qualifies as the preferred method but its deployment is heavily based on using the ducting system of CYTA which presents material issues and problems as we have expressed in numerous times.

Hence, it is very important that an overall state policy for 4G deployments does not allow focus on the authorization and allocation of spectrum with coverage obligation but also on related markets that will facilitate such deployments.

Auction 1

We agree in principle with the imposition of coverage requirements but strongly disagree with the proposed percentages vis a vis the completion timeframes. MTN would have expected coverage requirement at least equal with those applied in the 2003 auction namely 50% within 2 years and 75% within 4 years and nothing lesser; especially on the basis that the framework surrounding the installation of base stations has been materially enhanced by the continuous efforts of MTN following the dreadful problems MTN was facing as a result of the lack of a reasonable and coherent legislative framework and the unfair conduct of the national and local authorities with regard to the establishment of MTN's mobile telephony network.

Whilst MTN has been under strict licence conditions and time-limits regarding the establishment of its network, its applications for the issuing of the necessary permits have in several instances been pending for long periods, which in certain instances have exceeded two years. This situation has put MTN in the impossible position in which, whichever action was taken for the fulfilment of its licence conditions, such action was bound to be illegal. Moreover, whilst the behaviour of the public authorities in Cyprus has put MTN in this impossible position, MTN's sole and dominant competitor, CYTA, did not face similar problems with regard to the establishment of its base stations since it had already fully rolled out its mobile telephony network prior to MTN's market entry. The framework was only changed in 2009 following the infringement proceedings of the European Commission against the Republic of Cyprus for failing to implement the provision of the Framework Directive. The problems in the network rollout have not eliminated as even though the framework is considered sufficient to a certain degree yet its applicability is not equal and universal among the authorities. The recent exchange of communications and correspondence with the Department is providing evidence of the problems that still exist.

DEC has a statutory duty to act in a consistent manner. This means consistency in terms of treating like persons in the same way in the same circumstances, or by coming to consistent conclusions where the facts, economics and law are common in two comparable cases. Therefore, we consider the proposal for geographical coverage of 75% within 5 years to be discriminatory vis a vis the respective requirements that MTN had to fulfil and call the department for an immediate revision to ensure equality in treatment.

Auction 2

We note the complete absence of any coverage requirement for the 2.6GHz band and would request the Department a justification for such lack of an obligation. As we have indicated above the band has been widely used for the deployment of LTE networks and an absence of a requirement would create an anti-competitive effect being a "hard-core" discrimination in treatment.

In terms of the coverage requirements of the 800MHz similarly we make the same representations with respect to the spectrum to be awarded for the third mobile license and request equality in treatment by the Department.

Speed requirements

We do not necessarily object the imposition of a speed requirement as the networks and technology are aiming towards these speeds however we wish to put forward the below comments:

- The target of Digital Agenda is a soft target set by the European Commission to Members States and not to private organisations who will be investing in networks. It is also not clear how the Commission will enforce this target hence having it as an onerous license obligation it does not seem fair and proportionate.
- The long awaited Connecting Europe Facility that might provide some financial assistance in the forms it proposes has not been yet finalised and its proposed budget for telecommunications networks has been material limited.
- The national broadband policy for next generation networks has failed so far to include mobile deployments. Specific reference is made to the efforts from OCECPR to establish a national policy while omitting to include mobile broadband technologies. MTN has been promoted in many instances the

hybrid solution of Fixed NGAs in the urban areas and LTE in the rural areas with no response or position from the State. Note that failing to include LTE might deprive networks in receiving financial subsidies that might have been eligible as per the efforts of the State under CEF.

- The counter action required from the State to support the Digital Agenda have been very limited.

Hence allow us to express our disagreement on imposing such a requirement where no other action has been taken in order to support this request that the private sector undertakes the DA targets of the government.

Primetel: Σχετικά με τις υποχρεώσεις γεωγραφικής κάλυψης στη ζώνη των 900 MHz, διαφωνούμε με τη χρονική προθεσμία των πέντε (5) ετών που δίνεται στο νεοεισερχόμενο οργανισμό για να ιδρύσει και να λειτουργήσει ευρυζωνικό κινητό δίκτυο (3G ή/και 4G), που να καλύπτει γεωγραφικά το 75% των περιοχών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η MTN η οποία δραστηριοποιείται στην αγορά τα τελευταία οκτώ (8) και πλέον χρόνια με μόνο ανταγωνιστή της την ΑΤΗΚ έχει καταφέρει μέχρι σήμερα γεωγραφική κάλυψη με δίκτυα 2G και 3G/UMTS σε ποσοστά 90% και 60% αντίστοιχα. Επιπλέον η καθυστέρηση της Κυβέρνησης στην πλειοδότηση επιπρόσθετης άδειας κινητής τηλεφωνίας από το 2009 μέχρι και σήμερα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ποσοστών διείσδυσης της κινητής τηλεφωνίας στο 133% καθιστώντας την δραστηριοποίηση του οποιουδήποτε νεοεισερχόμενου παρόχου πολύ πιο δύσκολη.

Με τα δεδομένα αυτά και την βαθειά οικονομική κρίση που επικρατεί στην Κύπρο αναμένεται ότι ο νεοεισερχόμενος πάροχος θα έχει πολύ πιο αργό και χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης απ' ότι είχε η MTN από την είσοδο της στην αγορά μέχρι και σήμερα και επομένως οι υποχρεώσεις του νεοεισερχόμενου παρόχου ως προς την γεωγραφική κάλυψη θα πρέπει να τροποποιηθούν ως ακολούθως: ο νεοεισερχόμενος πάροχος να καλύψει τις αστικές περιοχές εντός πέντε (5) ετών από την χορήγηση της άδειας και τα επόμενα πέντε (5) χρόνια να επεκτείνει την κάλυψη του δικτύου του συνολικά στο 75% των περιοχών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επιπλέον μέχρι η γεωγραφική κάλυψη του δικτύου του νεοεισερχόμενου παρόχου να φτάσει το 75% των περιοχών που βρίσκονται υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας οι υφιστάμενοι πάροχοι θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν

υπηρεσίες εθνικής περιαγωγής για να μπορεί ο νεοεισερχόμενος πάροχος να παρέχει υπηρεσίες σε όλη την Κύπρο.

Όσον αφορά στη ζώνη των 800 MHz σχετική είναι η απάντησή μας στην ερώτηση 3.

Ε6. Ζητούνται σχόλια, με σχετική τεκμηρίωση, αναφορικά με τον τερματισμό του ατομικού δικαιώματος χρήσης, σε περίπτωση μη χρήσης του φάσματος (spectrum hoarding) εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος. Σε πόσα χρόνια πιστεύετε ότι θα πρέπει να τερματίζεται το ατομικό δικαίωμα χρήσης σε περίπτωση μη χρήσης του; Πως στοιχειοθετείται κατά την άποψη σας η «μη χρήση του φάσματος»;

ΑΤΗΚ: Θεωρούμε ότι πρέπει να επιτραπεί στους παροχείς να πετύχουν την αναγκαία κάλυψη και παροχή χωρητικότητας στο δίκτυο, ανάλογα με τις ανάγκες χωρητικότητας και χρησιμοποιώντας σε κάθε περίπτωση τη ζώνη φάσματος που κρίνουν καταλληλότερη. Κατά την άποψή μας ένα λογικό χρονικό όριο είναι τα πέντε (5) χρόνια και η χρήση φάσματος να στοιχειοθετείται με την εγκατάσταση πενήντα (50) σταθμών βάσης.

Cablenet: Ο τερματισμός είναι λογικός σε μια προθεσμία τριών ετών για την έναρξη παροχής υπηρεσίας και δύο ετών μετά τη λήξη της προθεσμίας γεωγραφικής κάλυψης, νοούμενου ότι δεν ισχύει κώλυμα (force majeure), όπως πχ παρεμπόδιση εγκατάστασης σταθμών βάσης ή/και συνεγκατάστασης πομποδεκτών.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό της «μη χρήσης φάσματος», θα πρέπει να είναι πέραν κάποιων ορίων ελάχιστης αξιοποίησης (υποαπασχόλησης) φάσματος, ώστε να μπορεί να στοιχειοθετηθεί δικαίωμα τερματισμού χρήσης εάν η χρήση από τον αδειοδοτημένο πάροχο είναι κάτω από ένα λογικό επίπεδο στο τέλος της ανάλογης προθεσμίας.

Θα πρέπει να υπάρχει επίσης αυτόματη ανάκληση του δικαιώματος χρήσης σε περίπτωση που ο οποιοσδήποτε πάροχος εξαγοραστεί ή συμπράξει με άλλο εξουσιοδοτημένο πάροχο εντός κάποιου ελάχιστου χρόνου π.χ. δέκα χρόνια από την ημερομηνία αδειοδότησης. Αυτός ο περιορισμός είναι αναγκαίος να υιοθετηθεί και είναι ανάλογος του περιορισμού (γ) για την συμμετοχή στους διαγωνισμούς.

MTN: We do not consider that imposing obligations such as these are in the interests of consumers and citizens. This is for a number of reasons. We believe that

they are very difficult to make workable in practice because of the problem of defining what constitutes use and therefore the trigger for revocation. There may be entirely legitimate reasons for spectrum remaining unused – the licensee may be holding back until it sees a suitable commercial opportunity or until the technology it wishes to use is ready. Imposing such an obligation also has the potential to distort and or chill the incentives to invest in use of the spectrum and so reduce the benefits for consumers and citizens which the award would otherwise create. Further, the coverage requirements are adequate safeguards of usage of spectrum.

Spectrum trading will also assist in full utilization of frequencies hence we don't consider that specific ex ante hoarding obligations are necessary.

Primetel: Θεωρούμε ότι θα πρέπει να δίνεται χρονική περίοδος τριών (3) χρόνων για τον τερματισμό του ατομικού δικαιώματος χρήσης σε περίπτωση μη χρήσης του. Κατά την άποψη μας η «μη χρήση φάσματος» στοιχειοθετείται όταν δεν υπάρχει ανεπτυγμένο δίκτυο με χρήστες.

E7. Ζητούνται σχόλια αναφορικά με τη χρονική διάρκεια των Εξουσιοδοτήσεων Ραδιοεπικοινωνιών. Παρακαλώ τεκμηριώστε την απάντησή σας.

ΑΤΗΚ: Κανένα σχόλιο.

Cablenet: Η διάρκεια θα πρέπει να καθοριστεί στα 20 χρόνια, όπως οι πρώτες δύο άδειες που δόθηκαν. Και αυτό επειδή οι σημερινές συνθήκες χρηματοδότησης είναι πολύ πιο δυσμενείς και επειδή ο τρίτος πάροχος σίγουρα θα έχει πολύ πιο δύσκολο έργο εισερχόμενος σε μια αγορά με 130% διείσδυση.

MTN: We would again welcome a justification on the proposed 15 years license terms with regards to other potential terms.

Primetel: Η διάρκεια των εξουσιοδοτήσεων που θα χορηγηθούν θα πρέπει να είναι η ίδια με την διάρκεια των εξουσιοδοτήσεων που χορηγήθηκαν στην ΑΤΗΚ και στην ΜΤΝ, δηλαδή για είκοσι (20) χρόνια, και όχι δεκαπέντε (15) χρόνια όπως προτείνεται στο έγγραφο της Δημόσιας Διαβούλευσης.

Ε8. Συμφωνείτε με τις προτεινόμενες προϋποθέσεις προκειμένου να χορηγηθεί στους υφιστάμενους παρόχους (MTN και Cyta) το πρόσθετο δικαίωμα χρήσης στις ζώνες ραδιοσυχνοτήτων 900MHz, 1800MHz και 2100MHz, το οποίο θα επιτρέπει τη λειτουργία νέων τεχνολογιών, όπως UMTS/LTE/WiMAX; Αν όχι, τι προτείνετε; Παρακαλώ τεκμηριώστε την απάντησή σας.

ΑΤΗΚ: Η αγορά μετεξελίσσεται από αγορά φωνής σε αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης και τα υφιστάμενα έσοδα, κυρίως από υπηρεσίες φωνής, θα μειωθούν δραματικά και είναι αμφίβολο αν θα αντικατασταθούν επαρκώς από τα έσοδα από υπηρεσίες δεδομένων. Η μετάβαση σε UMTS/LTE αποτελεί μετεξέλιξη της τεχνολογίας που καθιστά δυνατή την προσαρμογή σ' αυτή την εξέλιξη περισσότερο, παρά προσδίδει μεγαλύτερη αξία στις υφιστάμενες εξουσιοδοτήσεις. Επομένως, δεν θα πρέπει να τίθεται θέμα καταβολής οποιουδήποτε χρηματικού ποσού για το πρόσθετο δικαίωμα χρήσης.

Σε σχέση με τις υποχρεώσεις κάλυψης 90% με δίκτυα 3G/UMTS, εφόσον όσον αφορά υπηρεσίες φωνής (2G) η κάλυψη αυτή υπάρχει, θα πρέπει να αφεθούν οι παροχείς να αναπτύξουν τα δίκτυα αυτά σύμφωνα με τα επιχειρηματικά τους πλάνα και, εν πάση περιπτώσει, η υποχρέωση να μην υπερβαίνει το 75% που έχει τεθεί και για τον νεοεισερχόμενο παροχέα. Τυχόν επιβολή επιπλέον τελών και ιδιαίτερα αυστηρών υποχρεώσεων κάλυψης 3G/4G θα επιφέρει επιπλέον κόστος, το οποίο εν μέσω οικονομικής κρίσης θα μετακυληστεί στους τελικούς χρήστες και θα υπονομεύσει την κερδοφορία των παροχέων, με αμφίβολο όφελος από πλευράς εξυπηρέτησης των στόχων της ψηφιακής στρατηγικής. Απαιτείται ρεαλιστική εξισορρόπηση των διαφορετικών μέτρων στα πλαίσια του στόχου 1 της ψηφιακής στρατηγικής (σύνδεση της Κύπρου) σε σχέση με τη διασφάλιση ευρείας κάλυψης από τη μια και μείωσης των τιμών από την άλλη.

Η χορήγηση του πρόσθετου δικαιώματος χρήσης στις ζώνες 900, 1800 και 2100 MHz για λειτουργία νέων τεχνολογιών θα προσφέρει αξία στους πελάτες, ειδικά αυτούς που κατοικούν σε αγροτικές περιοχές. Η λειτουργία νέων τεχνολογιών προϋποθέτει μεγάλο κόστος για ανάπτυξη νέων δικτύων εκ μέρους των παροχέων, ειδικά για ικανοποίηση των απαιτήσεων για γεωγραφική κάλυψη, χωρίς να διασφαλίζεται το αναμενόμενο κέρδος. Με αυτά τα δεδομένα δεν δικαιολογείται η καταβολή επιπρόσθετου χρηματικού ποσού.

Cablenet: Συμφωνούμε, όμως θεωρούμε ότι σε αντάλλαγμα δεν πρέπει να τους επιτραπεί να αποκτήσουν επιπρόσθετο φάσμα στις ζώνες αυτές στον διαγωνισμό Δ2, έστω και εάν το φάσμα παραμείνει αδιάθετο από τον διαγωνισμό Δ1.

Σε σχέση με τους περιορισμούς που θα τους υποβληθούν πιστεύουμε ότι: (α) για το ποσοστό γεωγραφικής κάλυψης που θα πρέπει να πετύχουν αυτό δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό που είναι λογικά τεχνικά εφικτό με την χρήση του φάσματος που ήδη κατέχουν (δηλαδή χωρίς να αποκτήσουν επιπρόσθετο φάσμα στις ζώνες 900 MHz, 1800 MHz και 2100 MHz) και (β) η οποιαδήποτε υποχρέωση παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών που αποσκοπούν στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κύπρου στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Ατζέντας (π.χ. ταχύτητα πρόσβασης τουλάχιστο 30 Mbps) δεν πρέπει να συνοδεύεται από οποιαδήποτε υποχρέωση ανάπτυξης συγκεκριμένης τεχνολογίας (π.χ. LTE/4G). Θεωρούμε ότι η τεχνολογική ουδετερότητα, πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, θα πρέπει να ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις και η αγορά πρέπει να αφεθεί να αναπτύξει τις τεχνολογίες αυτές που καλύτερα εξυπηρετούν τους απαραίτητους στόχους.

MTN: MTN welcomes the long awaited consultation for the reframing and liberalization of the spectrum.

900 MHz and 1800 MHz refarming – UMTS use

Allowing 900MHz and 1800MHz spectrum to be used to deliver 3G (UMTS) mobile services is likely to bring significant benefits to consumers in some or all of the following ways:

- Greater network capacity allowing more customers to be served and to enjoy higher mobile broadband speeds (both 900MHz and 1800MHz spectrum);
- Improved quality of coverage allowing customers to use mobile broadband in more locations with greater consistency (900MHz spectrum);
- Improved in-building coverage (900MHz spectrum);
- Wider coverage of rural areas (900MHz spectrum).

The 900 MHz bands has been made technology agnostic, and while it is still widely used for GSM in Europe, UMTS networks using 900MHz spectrum are already deployed and in operation in a number of European markets. An increasing number of handsets and other user devices being sold today are UMTS900-ready. UMTS over

900 MHz technologies has been widely used to provide broadband services mainly in the rural areas. This may allow an operator to economically roll out higher data rate services to a larger percentage of the rural population. In addition here is the need to increase coverage indoors which is easier to achieve in the lower frequency bands. Most of the European countries have liberalized the use of the 900MHz and 1800MHz for the promotion of broadband.

LTE

LTE technology is designed to provide high speed mobile data services. LTE technology specifically, has a number of advantages over 3G/HSPA technology because underlying differences in these technologies enable LTE to operate more efficiently with respect to the use of spectrum. Specific aspects of network performance where LTE delivers advantages over 3G/UMTS/HSPA, include greater cell spectral efficiency, improved latency, scope to prioritize traffic and the potential for higher peak data rates.

There is little evidence of operators investing into deploying LTE in the 900MHz band in short to mid term. Since 2009 LTE has grown rapidly around the world according to statistics. 1800MHz is proving to be one of the mainstream spectrums for launching LTE, as it is widely available and already in use for GSM networks that have, or are going to have, declining user numbers. Most operators who own 1800MHz have adopted an interim strategy to use this spectrum range for LTE networks services to provide high-speed data access and will use their 2G/3G networks for voice or lower/median speed data access.

Mobile network operators are increasingly challenged by the explosive growth in mobile data traffic. LTE is favoured by many global operators as the next-generation network. By 2015 LTE customer numbers will have soared to 320 million.

The latest statistics from GSA indicate that at least 73 LTE networks are anticipated to be in commercial service by end 2012.

A driver for the deployment of LTE networks in Cyprus is the availability of LTE capable devices and of major importance for LTE terminals is the ability to roam to different bands and systems, especially during the early stages of rollout where coverage is not equal to the existing 2G/3G coverage.

The main challenges can be summarised briefly as follows:

Technological

LTE deployment requires a network upgrade which is cost intensive and more complex than a 3G upgrade. In addition, since existing GSM and UMTS networks will not be phased out the operators are required to maintain two networks that have to interoperate, provide seamless roaming and equal quality. The potential increased consumption of bandwidth with LTE networks will also require certain upgrades on the backhaul of the network such as fiber, leased lines and/or microwave each of those having its own peculiarities on cost (capex/opex), availability and quality.

Further, a common worry among network providers is the voice element as LTE is a full IP network hence the traditional voice solutions cannot be supported. There are different approaches currently among operators without a clear indication on standardisation.

Terminals and devices

In the initial stages of LTE network rollout and adoption it is likely that LTE modems, including USB dongles, Data cards routers will play the main role in the LTE terminal market. LTE handsets will soon catch up and become dominant in market. However, due to the lack of a common regulatory policy on band complexity is increasing as device manufactures are producing their phones on different versions to support the various frequencies (from 800MHz to 2.6MHz). The existence of multi-mode(GSM-HSPA-LTE) and multi-band devices is necessary for increasing operators revenues while offering a seamless customer experience to consumers.

Broadband Strategy

We are very confident that an LTE strategy supported by the broadband strategy of the government that aims to achieve the Digital Agenda targets of the State is a viable business case that can be adopted by the market and that will really provide benefits to the market and overall welfare of the consumers.

Digital Agenda

The Digital Agenda of Cyprus has been finalised in 2011 but we have not seen much progress in 2012 with very limited allocated budget in terms of implementing actions. We would be very much keen in reviewing the progress report of Digital Cyprus along with the current consultation.

In terms of the proposed requirements we hereby note the following:

Geographical coverage

We do not have an objection with the proposed geographical percentages as our current statistics are not materially away from those requested. However, we would emphasize the need of:

- A stable base stations licensing regime that will provide stability and certainty on networks.
- A regulatory framework that will provide backhaul solution competitive terms and cost based prices.

We would welcome proposal/guidelines by the Department on definitions and of the auditing mechanism of the same.

Speed Targets

We have responded in Question 5.

Return of 5 MHz non paired spectrum on 2100MHz band

In principle we do not agree with your statement as that the spectrum is not in use due to the lack of available technology in the market. Hence, it is not a matter of hoarding or other related to MTN strategy.

The asset it was part of the original auction for which MTN has paid approximately €23 million hence returning this will request certain accounting valuation processes to estimate what was the value attached to the specific spectrum.

We would welcome clarifications on the matter from DEC as well as the scope of the request and the proposed use.

Payment of fee

Spectrum has a substantial economic value as telecommunications services are a key input of the modern economy. As we stated above for every 10% increase in the penetration of broadband services, there is an increase in economic growth of 1.38 %. Efficient spectrum allocation and management shall qualify as the overriding target of governments. Efficient allocation and management do not necessarily means revenues increases but rather allocating and managing spectrum in that way that enterprises holding the spectrum are effectively investing to the benefit of the society.

Having established the investing commitment of MTN and coupled with the fact that any future LTE or UMTS 900MHz deployment will:

- Assist the government to achieve its targets in the Digital Scoreboard – It is worth noting here again that the targets are of the Member States and not of the individual entities which need to finance such investments and assume the risk;
- Promote mobile broadband elevating the digital economy of the island;
- Boosting employment in the related sectors and assisting the construction sector as civil works are main component in the broadband networks;
- Provide an infrastructure of e-health, e-education, smart and green cities.

MTN does not consider the payment of consideration for the re-farming and liberalization of the uses of the radiofrequencies it currently holds until the end of 2023. The biggest challenge for an operator is to justify the Return on Investment and business case for the high investments in LTE network deployment.

An additional payment on spectrum licensing will not provide any incentive in deploying LTE networks. In most cases, a full-scale nationwide rollout strategy may not make economic sense, since the returns on data rich LTE services in rural and semi-urban areas may not be as attractive as in urban areas.

Given the economic benefits of broadband, making broadband services available and affordable for all has become vital for economic growth and social welfare. In light of the specifics of the market as described herein we truly believe that the liberalisation of the license of MTN will firstly provide benefits to the state and the society rather than simply increase the value of MTN license.

In the context of the financial turmoil private investments need to be facilitated by public authorities to ensure that a vibrant, sustainable private ICT sector exists with a long-term perspective.

Hence, we would be ready to commit our strategic planning on rollout and speed requirements but not in paying a premium for assisting Cyprus to reach its digital targets whereas all necessary investments are made by us and yet having a not fully utilised network in terms of broadband due to the low digitalisation of the state and society overall.

Primetel: Διαφωνούμε με την χορήγηση πρόσθετου δικαιώματος χρήσης στους υφιστάμενους παρόχους στην παρούσα χρονική στιγμή αφού θεωρούμε ότι αυτό θα δημιουργήσει φραγμούς στην είσοδο νεοεισερχόμενων παρόχων στην αγορά. Οι υφιστάμενοι παρόχοι είναι ήδη εγκατεστημένοι στην αγορά με γεωγραφική κάλυψη σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας ενώ η διείσδυση της κινητής τηλεφωνίας στην αγορά φτάνει το 133%. Με τα δεδομένα αυτά η ενδεχόμενη δραστηριοποίηση των υφιστάμενων παρόχων σε νέες τεχνολογίες την ίδια χρονική στιγμή που θα αρχίσει η ανάπτυξη του δικτύου του νεοεισερχόμενου παρόχου και πριν την έναρξη παροχής των υπηρεσιών του θα προκαταλάμβανε την αγορά.

Θεωρούμε ότι για την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών θα πρέπει πρώτα και για περίοδο πέντε (5) χρόνων, να δοθεί η ευκαιρία μόνο στο νεοεισερχόμενο πάροχο να τις αναπτύξει έτσι ώστε να αποτελέσει κίνητρο για επένδυση και παράλληλα να συμβάλει στη διαφοροποίηση των υπηρεσιών του που θα παρέχει ώστε να προσελκύσει νέους συνδρομητές.

E9. Ζητούνται σχόλια αναφορικά με τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν οι Αιτητές για να έχουν δικαίωμα συμμετοχής στους Διαγωνισμούς (Δ1, Δ2).

ΑΤΗΚ: Θεωρούμε ότι τα κριτήρια επιλογής θα πρέπει να αποτρέπουν την εξασφάλιση συχνοτήτων με αποκλειστικό στόχο την εμπορία τους. Ως εκ τούτου, η ύπαρξη πρόθεσης επένδυσης στον τομέα και η ύπαρξη επιχειρηματικού πλάνου αποκτούν ιδιαίτερη σημασία.

Cablenet: Εφόσον ήδη υφίστανται δύο πάροχοι ΚΗΕ και η διείσδυση στην αγορά είναι πολύ ψηλή (γύρω στο 130%), τα κριτήρια συμμετοχής στους Δ1 και Δ2 θα πρέπει να είναι χαλαρότερα από τον προηγούμενο διαγωνισμό. Η ύπαρξη δύο υφιστάμενων παρόχων κινητής τηλεφωνίας σημαίνει ουσιαστικά ότι η λειτουργία ενός τρίτου, ενώ ενδεχομένως να είναι βοηθητική στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού, δεν είναι θέμα ουσιαστικής κοινωνικής σημασίας έτσι ώστε να πρέπει εκ των προτέρων να διασφαλιστεί εντός λογικών πλαισίων η επιτυχία του οποιουδήποτε τρίτου παρόχου.

Συγκεκριμένα εισηγούμαστε να απαιτείται μόνο ιδιοκτησία/εμπειρία δικτύου ΗΕ (είτε αυτό είναι σταθερών ΗΕ, είτε κινητών, είτε μικτών) με τουλάχιστον 20.000 συνδρομητές για τουλάχιστον δύο χρόνια. Αυτό για να δοθεί μία ευκαιρία στους υφιστάμενους παρόχους σταθερών ΗΕ να συμμετέχουν στον διαγωνισμό χωρίς να

απαιτηθεί η εκ των προτέρων συνεργασία τους με εξωτερικούς συνεργάτες (καθώς δεν υπάρχουν αυτή την στιγμή στην εγχώρια αγορά παροχείς πέρα από του υφιστάμενους παροχείς ΚΗΕ που να πληρούν το κριτήριο εμπειρίας όπως έχει τεθεί). Πιστεύουμε ότι μετά το πέρας του διαγωνισμού θα είναι πιο εύκολη η εξεύρεση στρατηγικού συνεργάτη, όταν θα είναι πλέον δεδομένο το δικαίωμα χρήσης του φάσματος και είναι πλέον γνωστή η τελική τιμή απόκτησης του.

Επίσης η κατοχή και λειτουργία ευρυζωνικού δικτύου ΗΕ, όπως π.χ. αυτού της CABLENET, εγγυάται ότι ο πάροχος είναι σε θέση να λειτουργήσει και δίκτυο ΚΗΕ με την αρχική, αν και όπου απαιτείται, συνδρομή κάποιου έμπειρου κατασκευαστή.

MTN: We do not have any comments.

Primetel: Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν οι Αιτητές για να συμμετέχουν στους Διαγωνισμούς θα πρέπει να είναι τέτοια που να διασφαλίζουν την υλοποίηση των στόχων της Αρμόδιας Αρχής και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις συγκεκριμένες αδειοδοτήσεις.

Καταρχήν οι Αιτητές θα πρέπει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την κατάλληλη τεχνογνωσία για την ανάπτυξη των σχετικών δικτύων και υπηρεσιών και τα οικονομικά μεγέθη που απαιτούνται για την επένδυση και την υλοποίηση του επιχειρηματικού πλάνου. Επομένως θεωρούμε ότι οι Αιτητές θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ήδη στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και να έχουν Ετήσιο Κύκλο Εργασιών πέραν των €30 εκατομμυρίων.

E10. Ζητούνται σχόλια αναφορικά με τα κριτήρια επιλογής Πλειοδοτών για τους Πλειστηριασμούς (Π1,Π2).

ΑΤΗΚ: Θεωρούμε ότι τα κριτήρια επιλογής θα πρέπει να αποτρέπουν την εξασφάλιση συχνότητων με αποκλειστικό στόχο την εμπορία τους. Ως εκ τούτου, η ύπαρξη πρόθεσης επένδυσης στον τομέα και η ύπαρξη επιχειρηματικού πλάνου αποκτούν ιδιαίτερη σημασία.

Cablenet: Θεωρούμε ότι το επιχειρηματικό πλάνο των αιτητών θα πρέπει να δοθεί στο ΤΗΕ από τον επιτυχόντα πλειοδότη μόνο μετά από την λήξη του πλειστηριασμού, καθώς ενδεχομένως να περιέχει ευαίσθητες πληροφορίες ή να παραπέμπει έμμεσα ή άμεσα στο μέγιστο ποσό που είναι διατεθειμένος να πληρώσει κάποιος πλειοδότης. Η τυχόν διαρροή των επιχειρηματικών πλάνων πριν τον

πλειστηριασμό σίγουρα θα καταστεί ολέθρια τόσο για τους πιθανούς πλειοδότες, όσο και για τον ίδιο τον πλειστηριασμό.

MTN: We do not have any comments.

Primetel: Κανένα σχόλιο.

E11. Ζητούνται σχόλια αναφορικά με τον τρόπο και χρόνο καταβολής των τελών των Εξουσιοδοτήσεων Ραδιοεπικοινωνιών.

ΑΤΗΚ: Κανένα σχόλιο.

Cablenet: Θεωρούμε ότι η καταβολή των τελών για τους νεοεισερχόμενους θα πρέπει να γίνει σε ένα εύρος 5 χρόνων, πρακτική η οποία εφαρμόζεται σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Με αυτό τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα επένδυσης των κεφαλαίων στο δίκτυο και η πληρωμή των τελών γίνεται εν μέρει από τα έσοδα.

Για τους υφιστάμενους παροχείς όμως η καταβολή θα πρέπει να γίνει κατά την ολοκλήρωση του πλειστηριασμού, εφόσον κατέχουν ήδη σημαντικά εισοδήματα από τις εγκαθιδρυμένες υπηρεσίες τους.

MTN: We do not have any comments.

Primetel: Το τέλος για κάθε εξουσιοδότηση θεωρούμε ότι θα πρέπει να κατανέμεται στα χρόνια διάρκειας της εξουσιοδότησης και να καταβάλλεται ετήσια στην αρχή κάθε χρόνου λειτουργίας της υποδομής δικτύου. Επιπλέον η κυβέρνηση θα πρέπει να παράσχει και άλλα οικονομικά κίνητρα για να προσελκύσει επενδύσεις στην ανάπτυξη καινοτόμων δικτύων και υπηρεσιών όπως για παράδειγμα να δεσμευτεί για την επιστροφή μεγάλου ποσοστού των τελών που θα καταβληθούν από κάθε νεοεισερχόμενο πάροχο, υπό την προϋπόθεση ο πάροχος να αποκτήσει μερίδιο αγοράς της τάξης του 25% εντός καθορισμένης χρονικής περιόδου.

E12. Σχολιάστε οποιαδήποτε άλλη πτυχή της παρούσας δημόσιας διαβούλευσης (για την οποία δεν τίθενται συγκεκριμένες ερωτήσεις ή δε ζητούνται συγκεκριμένα σχόλια) με τεκμηρίωση των θέσεων σας.

ΑΤΗΚ: Κανένα σχόλιο.

Cablenet:

1. Η ανάπτυξη τρίτου δικτύου κινητής απαιτεί την τοποθέτηση περίπου 500 κεραιών/σταθμών βάσης για να επιτευχθεί η ίδια κάλυψη που κατέχουν οι υφιστάμενοι παροχείς. Γνωρίζοντας τα μεγάλα προβλήματα που υπάρχουν στην τοποθέτηση νέων πυλώνων που θα φιλοξενούν κεραιές κινητών επικοινωνιών, θέλουμε να φέρουμε στην προσοχή σας ότι η συνεγκατάσταση σε πυλώνες υφιστάμενων παρόχων είναι επιτακτική. Με βάση δευτερογενή νομοθεσία που ρυθμίζει τη συνεγκατάσταση κεραιών, υπάρχουν μόνο 100 συμφωνίες συνεγκατάστασης μεταξύ των MTN και ΑΤΗΚ, αριθμός που θεωρούμε ότι είναι πολύ χαμηλός για τον συνολικό αριθμό κεραιών που είναι ήδη εγκατεστημένες. Για να καταστεί ελκυστική η ανάπτυξη τρίτου δικτύου κινητών επικοινωνιών θεωρούμε ότι η δευτερογενής νομοθεσία περί συνεγκατάστασης χρήζει βελτίωσης στη μεθοδολογία υπολογισμού των εφάπαξ και επαναλαμβανόμενων χρεώσεων από τον υπόχρεο οργανισμό, καθώς επίσης πρέπει να βελτιωθεί και η παροχή πληροφοριών σχετικά με τις θέσεις των εγκατεστημένων πυλώνων. Πρόσφατα διεξάχθηκε από το ΓΕΡΗΕΤ δημόσια διαβούλευση για τροποποίηση του διατάγματος συνεγκατάστασης. Λόγω του ότι δεν ήταν γνωστό ότι θα υπήρχε ενδεχομένως σύντομα η εκτεταμένη ανάγκη συνεγκατάστασης για κεραιές, δεν προχωρήσαμε σε υποβολή σχολίων για το θέμα αυτό. Για τον λόγο αυτό θεωρούμε ότι θα πρέπει να διεξαχθεί ξανά το συντομότερο δημόσια διαβούλευση επί του θέματος.

2. Πιστεύουμε ότι σκοπός του διαγωνισμού δεν είναι απλά η χρήση του διαθέσιμου φάσματος με κάθε τρόπο και η εισροή των τελών στα δημόσια ταμεία, αλλά πολύ πιο σημαντικά η ανάπτυξη του ανταγωνισμού προς το γενικό όφελος της κοινωνίας και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η δυνατότητα συμμετοχής στους υφιστάμενους παροχείς κινητών επικοινωνιών (ΑΤΗΚ και MTN) για τα φάσματα των 900 MHz, 1800 MHz και 2100 MHz (σε περίπτωση που αποτύχει ο Δ1) δίνει την δυνατότητα απορρόφησης όλου του διαθέσιμου φάσματος στις συγκεκριμένες ζώνες από τους υφιστάμενους παροχείς, γεγονός που δεν θα εξυπηρετήσει κανένα από τους πιο πάνω σημαντικούς στόχους. Όπως έχουμε επισημάνει και πιο πάνω, θεωρούμε ότι λόγω της πολύ άσχημης οικονομικής κατάστασης που επικρατεί στην Κύπρο και την δυνατότητα εξεύρεσης κεφαλαίων για επενδύσεις, είναι πολύ πιθανόν να αποτύχει ο διαγωνισμός Δ1, ειδικά δε εάν η ελάχιστη τιμή απόκτησης του φάσματος τεθεί πολύ ψηλά.

Για τον λόγο αυτό οι συχνότητες στα 900 MHz, 1800 MHz και 2100 MHz δεν πρέπει να συμπεριληφθούν στον δεύτερο διαγωνισμό στην περίπτωση που δεν συμμετάσχει και επιτύχει έστω και ένας προσοντούχος πλειοδότης στον πλειστηριασμό Π1 λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κρίση και την έλλειψη κεφαλαίων δανεισμού. Το σχετικό φάσμα θα πρέπει να παραμείνει διαθέσιμο για ένα δεύτερο πλειστηριασμό που θα γίνει σε μεταγενέστερο στάδιο, ενδεχομένως όταν θα βελτιωθούν οι οικονομικές συνθήκες, πάντα με σκοπό την ανάπτυξη τρίτου δικτύου.

Σημειώνουμε ότι ειδικά στην Κύπρο το φάσμα που έχουν ήδη οι παροχείς κινητής τηλεφωνίας είναι από τα μεγαλύτερα σε εύρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ ο πληθυσμός της Κύπρου είναι σχετικά μικρός.

3. Εάν παρά το πιο πάνω σχόλιο μας ο Διευθυντής αποφασίσει να επιτρέψει στους υφιστάμενους παροχείς να συμμετέχουν στον πλειστηριασμό Π2 για τις ζώνες 900 MHz, 1800 MHz και 2100 MHz, τότε θα πρέπει οπωσδήποτε στο μέγιστο εύρος φάσματος που θα μπορεί να αποκτήσει κάποιος να ληφθούν υπόψη τα υφιστάμενα φάσματα που κατέχουν οι υφιστάμενοι παροχείς ΚΗΕ (όπως γίνεται για την ζώνη 2100 MHz).

4. Σε περίπτωση που ο Διευθυντής αποφασίσει να προχωρήσει με την διάθεση του φάσματος των 800MHz, παρά τα πιο πάνω σχόλια μας, τότε το συγκεκριμένο φάσμα θα πρέπει να διατεθεί με τρόπο που να διασφαλίζει τον διαμοιρασμό του φάσματος σε τουλάχιστον τρεις ενδιαφερόμενους, έτσι ώστε να μην απορροφηθεί αποκλειστικά από τους υφιστάμενους παροχείς κινητών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αυτό σημαίνει ότι ο μέγιστος αριθμός φασματικών τμημάτων που θα μπορεί να αποκτήσει ο οποιοσδήποτε παροχέας (στον Πίνακα 4 του εγγράφου δημόσιας διαβούλευσης) πρέπει να μειωθεί από 3 σε 2.

Ο τελικός στόχος πρέπει να είναι η διάθεση φασματικού τμήματος για ανάπτυξη τρίτου δικτύου κινητών ηλεκτρονικών επικοινωνιών για ενδυνάμωση του ανταγωνισμού, είτε τώρα είτε στο μέλλον. Η ίδια πρακτική ακολουθήθηκε αρχικά και στα φάσματα των 900 MHz, 1800 MHz και 2100 MHz, όπου διαμοιράστηκαν σε τρία τμήματα ούτως ώστε να υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής και τρίτου παίκτη στην κινητή στο μέλλον. Για τον λόγο αυτό θεωρούμε ότι θα πρέπει να ακολουθηθεί η ίδια πρακτική και στο φάσμα των 800 MHz. Σημειώνουμε ότι η πρακτική διαμοιρασμού του φάσματος των 800 MHz σε 3 φασματικά τμήματα των 2x10MHz έχει εφαρμοστεί αλλού, όπως π.χ. στην Σουηδία, ενώ στην Φιλανδία το φάσμα διαχωρίστηκε σε 6 φασματικά τμήματα των 2x5MHz.

Σε συνέχεια των πιο πάνω σχολίων πιστεύουμε ότι γενικά σε όλες τις ζώνες πρέπει να διασφαλιστεί ότι δεν θα μπορεί όλο το διαθέσιμο φάσμα να απορροφηθεί από τους υφιστάμενους παροχείς στο παρόν στάδιο. Τονίζουμε ξανά ότι ήδη στην Κύπρο οι υφιστάμενοι παροχείς ΚΗΕ λειτουργούν με εύρος φάσματος που είναι από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη, παρά τον μικρό πληθυσμό της Κύπρου.

Συμπληρωματικά της παρούσας δημόσιας διαβούλευσης πιστεύουμε ότι θα πρέπει να διενεργηθεί και δημόσια διαβούλευση επί της τελικής διαδικασίας και των λεπτομερειών των πλειστηριασμών όταν αυτές καθοριστούν.

MTN: As an overall comment we would like to emphasize again the need for a detailed description of the award proceedings as well as the reasons behind the imposition of such proceedings. In the consultation document you have stated that the spectrum will be authorized with the proceeding of auction as it proves to be inter alia objective and effective. The latter is implicitly comparing to other award proceedings without naming thus allowing the reader to reach to conclusions without any reasoning or justification. We would have expected an analysis of potential proceedings (from first come to first served basis, lotteries and beauty contest) and a comparative benchmarking analysis for the comments of the market in order to conclude on the most efficient process.

Further, the process to be followed in the auction is material for the design of a business strategy and planning in terms of spectrum needs. The consultation does not make any reference on the possible options or whether:

- simultaneous or sequential award of lots will take place;
- the auction will follow a single round (sealed bid) or multiple rounds (ascending bids) format;
- the bid will focus on generic or specific lots in its category and bid;
- Clock prices or bidder nominated prices;

All the above options present different risk and opportunities having in mind that the proposed auctions are aiming to authorize almost all possible spectrum of the Republic some which presenting a high degree of substitutability if the price of one was to increase too high. An award proceeding is mainly directing the focus of the auction on the price as it is the selection criterion during the process. An intrinsic consideration is then the starting price for each auction and band as it will regulate

not only the final outcome but also the legitimacy of the auction and award of the license to a successful bidder.

Setting the right starting price is considered by MTN as a material duty of the authority during a public consultation phase which aims to evaluate the market demand and analyze the competitive environment before proceeding. For example, in United Kingdom Ofcom has commissioned DotEcon and Aetha to provide undertake an analysis/methodology for the economic value of 800MHz, 1800MHz and 2.6GHz which analysis was commented by a panel of economic experts and finally all results were publicly announced separately from a consultation on the overall matter of auctioning and naturally separately from the auction itself.

On a theoretical basis (due to the lack of any other information on the consultation document), we would state that starting prices are usually set based on business model/economic analysis and/or a benchmarking analysis. Setting a minimum reserve price has several:

- to discourage frivolous bidders that do not have the necessary funding and/or a viable business plan;
- to avoid an unexpectedly low price and potentially a strategic collusion of bidders that would not otherwise enter the market if they had to pay a starting price which is realistic to the market value of the spectrum.
- To deter market entry only for the scope of acquiring spectrum for purposes of leasing or trading.

The proposed auction that aims to replicate a third license shall have minimum a reserve price as the one set during the 2003 auction where MTN won its license. For ease of reference, the reserved price at that time was 12 million euros for limited use of the frequency bands for GSM and UMTS services and not on a technology and services neutrality principle. It is also very important here to establish the competitive environment that MTN entered in 2004 where:

- Cyprus was only then assessing the European Union hence a telecommunication regulatory environment was not existent; agreements such as number portability, interconnection and national roaming were designed only upon MTN's accession in the market and following various dispute resolution and other proceedings that considerably hindered our entrance.

- All the above in a highly anticompetitive environment where CYTA being the state owned incumbent was enjoying (to a great extent still does) holistic protection from all governmental and regulatory services.
- CYTA was and is one of the most vertical integrated incumbent operators with increased liquidity and cash flow;
- The framework for the installation of base stations was nonexistent and MTN had to suffer multiple damages during its rollout forcing us to complain against the state before the European Commission for discriminatory treatment and breach of the European regulation on rights of way in the mobile sector;

Overall we would like to emphasize the criticality of the starting price and the obligation of DEC to publish for consultation the proposed reserve prices for each auction and band and the respective methodology for the comments of the market and interested providers.

Finally, any award of spectrum at a very low price without transparent and non-discriminatory setting of reserve prices would constitute a state aid within the meaning of Article 107(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union. That article prohibits the grant of state aids in the following terms:

“Save as otherwise provided in the Treaties, any aid granted by a Member State or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Member States, be incompatible with the internal market.”

The Commission and the European Courts have made it clear that differential pricing of telecommunications licences, or awards of such licences at less than market price, may not constitute state aid, but on the strict conditions that fees are calculated according to a common methodology and that all operators are dealt with under the same set of rules: see Decision NN 76/2006 (Czech Republic – award of 3rd UMTS licence) and Cases T-474/04 Bouygues SA v Commission [2007] II-02097 and C-431/07P Bouygues SA v Commission [2009] ECR I-02665. The Commission guidelines on state aid on broadband are also relevant here.

Primetel: Στο έγγραφο της Δημόσιας Διαβούλευσης δεν γίνεται καμία αναφορά σε οποιεσδήποτε τυχόν διευκολύνσεις που θα είναι διαθέσιμες στους νεοεισερχόμενους

παρόχους. Θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικό το θέμα αφού η έλλειψη παροχής συγκεκριμένων διευκολύνσεων μπορεί να αποτελέσει αποτρεπτικό παράγοντα για τη συμμετοχή πολλών οργανισμών στο Διαγωνισμό.

Η σημαντικότερη διευκόλυνση που θεωρούμε ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί είναι η δυνατότητα συνεγκατάστασης στους υφιστάμενους πυλώνες κεραιών της ΑΤΗΚ και της ΜΤΝ με λογικά και ρυθμιζόμενα τέλη. Το θέμα εγκατάστασης κεραιών στην Κύπρο και ειδικότερα στις κατοικημένες περιοχές είναι ιδιαίτερα δύσκολο και προκαλεί συνεχώς αντιδράσεις από τους πολίτες. Επομένως θεωρούμε ότι η συνεγκατάσταση των κεραιών θα πρέπει να διευθετηθεί πριν τον πλειστηριασμό για να διασφαλιστεί ότι ο παράγοντας αυτός δεν πρόκειται να επηρεάσει την υλοποίηση του επιχειρηματικού πλάνου οποιουδήποτε νεοεισερχόμενου παρόχου.

Επιπλέον η Κυβέρνηση θα πρέπει να δεσμευτεί ότι η εξασφάλιση όλων των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών της Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, θα γίνεται μέσω διαδικασίας Ανοικτών Διαγωνισμών έτσι ώστε να συμμετάσχουν όλοι οι παροχείς. Επιπλέον η Κυβέρνηση θα πρέπει να δεσμευτεί ότι θα προκηρύττει διαγωνισμούς για υπηρεσίες που της παρέχονται σήμερα με απευθείας ανάθεση.

Νοούμενου ότι οι άδειες που παραχωρούνται αφορούν όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας θα πρέπει η Κυβέρνηση να διασφαλίζει ότι η παροχή των υπηρεσιών αυτών δεν θα περιορίζεται στις περιπτώσεις δημόσιων χώρων η διαχείριση των οποίων ανήκει σε ιδιώτες.

Τέλος, θα πρέπει να διασφαλιστεί όπως έγινε και με την αδειοδότηση της ΜΤΝ το Δεκέμβριο του 2003, ότι δεν θα αδειοδοτηθεί άλλος πάροχος στη ζώνη των 900 MHz πριν ο νεοεισερχόμενος πάροχος αποκτήσει μερίδιο της τάξης του 25% στην αγορά ή πριν την πάροδο δέκα (10) χρόνων από την ημερομηνία αδειοδότησης, οποιοδήποτε εκ των δύο επέλθει πρώτο.